

**PERKEMBANGAN LATIHAN PERGURUAN DI TANAH MELAYU SEBELUM
DAN SELEPAS MERDEKA**

**THE DEVELOPMENT OF TEACHER TRAINING IN MALAYA BEFORE AND
AFTER INDEPENDENCE**

**Muhamad Azian Saad
Mohamed Ali Haniffa
Universiti Utara Malaysia (UUM)**

Abstrak

Keperluan untuk menyediakan satu bentuk latihan perguruan merupakan agenda perdana yang perlu diutamakan. Malaysia tidak mahu ketinggalan dalam transformasi bidang perguruan selaras dengan cabaran pendidikan abad ke-21. Kajian ini mengkaji tentang perkembangan sistem latihan perguruan di Tanah Melayu sebelum merdeka hingga kini. Kajian meneliti bentuk-bentuk program latihan perguruan yang dijalankan dalam menghasilkan guru yang dapat memenuhi keperluan bidang pendidikan di Malaysia. Kajian menggunakan pendekatan sejarah berbentuk eksplorasi fenomenologi bagi memaparkan secara holistik perkembangan sistem latihan perguruan di Malaysia. Kajian ini mengaplikasi sumber pertama seperti dokumen Kementerian Pelajaran, fail arkib, majalah dan akhbar. Kajian menunjukkan wujud perkembangan dan kemajuan dalam bentuk-bentuk program perguruan yang dilaksanakan sebelum merdeka. Perkembangan dalam bidang latihan perguruan di Malaysia dilihat selari dengan perubahan zaman yang kini memasuki fasa Pendidikan Abad Ke-21. Latihan perguruan di Malaysia kini menempuh cabaran yang besar dalam melahirkan golongan pelajar berminda kelas dunia.

Kata kunci: Latihan Perguruan, Tanah Melayu, Malaysia, British, Guru, Pendidikan

Abstract

The need to provide a form of teachers' training agenda is to be preferred. Malaysia did not want to miss in this transformation areas of teaching, in accordance with the educational challenges of the 21st century. This study reviewed the development of teaching system in Malaya before independence until now. Studies examine forms of teachers' training programmes conducted in producing teachers who are able to meet the needs of education in Malaysia. Studies using a phenomenological exploration history approach for displaying holistically how teachers' training system development in Malaysia. This study apply the first source such as the Ministry of Education documents, archive files, magazines and newspapers. Studies showed the existing developments in the forms of teaching program implemented before independence till this. Developments in the field of teachers' training in Malaysia is seen in line with changes in the times, which is now entering the phase Education of the 21st century. Teachers ' training in Malaysia is now facing a big challenge in producing world class-students.

Keywords: Teacher Training, Malaya, Malaysia, British, Teacher, Education

Pengenalan

Latihan perguruan memainkan peranan yang penting dalam melahirkan guru yang berpengetahuan dan berkemahiran untuk mengajar. Institusi latihan perguruan ditakrifkan sebagai tempat guru pelatih menerima latihan mengajar untuk membentuk guru yang profesional.¹ Institusi perguruan mengajar guru berlandaskan situasi sebenar di bilik darjah.² Sebelum merdeka, institusi pendidikan dan latihan perguruan di Tanah Melayu banyak dipengaruhi oleh British.³

Kedatangan British menyebabkan kemasukan buruh dari negara China dan India untuk bekerja di lombong bijih timah dan ladang getah. Kehadiran imigran dari China dan India ini membawa kepada wujudnya keperluan terhadap pendidikan dan guru untuk mengajar. Situasi ini menyebabkan berlakunya perubahan dalam sistem pendidikan dan latihan perguruan di Malaysia sebelum merdeka sehingga kini.

Keperluan Latihan Perguruan

Campur tangan British di Negeri-negeri Melayu berlaku kerana kepentingan politik dan ekonomi.⁴ British memerlukan kakitangan sokongan dalam kalangan penduduk tempatan untuk mencapai agenda mereka menguasai politik dan ekonomi Tanah Melayu. Pada tahun 1874, keperluan untuk melahirkan sebuah generasi baharu yang dapat menerima pengaruh Inggeris dan menjadi calon pentadbir amat diperlukan oleh British.⁵ Peluang pekerjaan yang kurang dan pelajar yang dihasilkan tidak berkualiti menyebabkan sekolah vernakular Melayu yang dilaksanakan oleh pihak British kurang mendapat sambutan daripada orang Melayu. Daripada 2000 orang murid yang keluar dari sekolah vernakular Melayu dalam tahun 1903, hanya seorang sahaja mendapat pekerjaan sebagai kerani.⁶ Pada tahun 1905, kurikulum di sekolah vernakular Melayu hanya memberi tumpuan kepada kebolehan membaca dan menulis sahaja. British memberikan pendidikan vernakular Melayu hanyalah untuk menerapkan kemahiran mereka bekerja di kampung sebagai buruh kasar dan bukanlah bertujuan menghasilkan murid Melayu yang celik huruf.⁷ Dasar British membiarkan sistem persekolahan berkembang mengikut aliran berasaskan kaum juga menyebabkan wujud kelas berbeza dalam kalangan penduduk Tanah Melayu.⁸

Pada penghujung abad ke-19 hanya terdapat 169 buah sekolah di Perak dan Selangor.⁹ Kualiti guru yang mengajar di sekolah tersebut amat rendah. Perkara ini diakui oleh Roff yang menyatakan mutu pengajaran di sekolah kampung sangat rendah, guru kurang terlatih dan menerima gaji yang kecil.¹⁰ British menganggap pendidikan yang meningkatkan kemahiran dan kebolehan masyarakat Melayu bukan satu pelaburan yang baik.¹¹ Sehingga tahun 1905, tiada sebarang peperiksaan khas yang dijalankan oleh kerajaan British untuk memilih calon yang layak mengikuti latihan perguruan.¹² British tidak berusaha untuk membangunkan dan memajukan latihan perguruan yang sistematik di Tanah Melayu. Kegagalan British memberi tumpuan dalam pendidikan guru menyebabkan akses pendidikan hanya tertumpu kepada kaum tertentu dan kawasan tertentu sahaja.

Latihan Perguruan

Sehingga tahun 1808, tidak terdapat sebarang syarat untuk mengadakan latihan guru di negeri-negeri Melayu.¹³ Pemerintahan British selama 170 tahun di Tanah Melayu juga menunjukkan tidak terdapat dasar pelajaran dan latihan perguruan yang sistematik.¹⁴ Corak latihan perguruan adalah bersifat *ad-hoc* dilaksanakan bagi memenuhi kehendak sekolah berasaskan kaum di Tanah Melayu.¹⁵ Guru di setiap sekolah diambil tanpa melalui latihan perguruan yang standard. Latihan perguruan di Tanah Melayu pada peringkat awal dilaksanakan di sekolah yang ditubuhkan mengikut kaum dalam bentuk yang berbeza-beza dan menggunakan bahasa pengantar masing-masing.¹⁶

Pada tahun 1938 bilangan guru yang mengajar di sekolah Inggeris, sekolah Melayu, sekolah Cina dan sekolah India berjumlah 9930 orang membuktikan bahawa penghasilan guru tetap berlaku walaupun tiada penyelarasan yang sistematik oleh British. Jadual 1 menunjukkan bilangan guru di sekolah Inggeris, Melayu, Cina dan Tamil di Negeri-Negeri Selat (NNS) serta Negeri-Negeri Melayu Bersekutu (NNMB) pada tahun 1938.

Jadual 1: Bilangan Guru di Sekolah Inggeris, Sekolah Melayu, Sekolah Cina dan Sekolah Tamil Tahun 1938.

Jenis sekolah/ Negeri	Sekolah Inggeris	Sekolah Melayu	Sekolah Cina	Sekolah Tamil
Negeri Selat	657	963	2098	119
Negeri-Negeri Melayu Bersekutu	1614	1874	1887	745
Jumlah	2271	2810	3985	864

Sumber: Diubahsuai daripada *Laporan Tahunan Pelajaran 1938*, hlm. 203-207.

Latihan perguruan ketika ini hanyalah melatih guru dalam jumlah yang terhad untuk memenuhi keperluan jangka pendek pendidikan era penjajahan British. Latihan perguruan di Tanah Melayu merupakan satu proses evolusi yang berlaku secara beransur-ansur sejak zaman pentadbiran British dan berterusan sehingga kini.¹⁷ Antara bentuk latihan guru yang berjaya dilaksanakan seperti Sistem Ketua Murid, Sistem Guru Pelatih, Sistem *Normal Class* dan Maktab Perguruan.

Monitorial System (Sistem Ketua Murid)

Monitorial System merupakan latihan guru terawal diperkenalkan di Tanah Melayu yang bertujuan melatih guru di sekolah vernakular.¹⁸ *Monitorial System*¹⁹ atau Sistem Ketua Murid diperkenalkan di *Free School* Pulau Pinang pada tahun 1816 dan di *Free School* Singapura pada Januari 1864.²⁰ Dalam *Monitorial System* seorang guru yang berpengalaman melatih beberapa orang ketua murid dan ketua murid tersebut bertindak melatih rakan yang lain.²¹ Sistem ini merupakan kaedah yang murah, inklusif dan dapat mengurangkan perbelanjaan.²² Sistem ini berperanan untuk melatih sebilangan kecil guru bagi memenuhi keperluan sekolah vernakular di Tanah Melayu. Sistem ini dilaksanakan untuk melantik guru sekolah rakyat dan guru sekolah pondok di kawasan luar bandar. Pada tahun 1870, Jawatankuasa Wooley menimbangkan beberapa perkara berkaitan bentuk latihan, elaun perbelanjaan, pemilihan calon dan tanggungjawab guru

dalam *Monitorial System*.²³ Jawatankuasa tersebut menghentikan *Monitorial System* setelah gagal melahirkan murid yang menguasai kemahiran membaca, menulis dan mengira.²⁴

Pupil Teacher System (Sistem Guru Pelatih)

Pupil Teacher System atau Sistem Guru Pelatih diperkenalkan oleh Sir James Kay Shuttleworth pada tahun 1846 bertujuan untuk membangunkan pendidikan di sekolah rendah.²⁵ Sistem Guru Pelatih merupakan kelas persediaan guru yang ditawarkan secara terbuka kepada murid yang tamat darjah empat atau darjah lima dan berminat menjadi guru. *Pupil Teacher System* dilaksanakan antara tahun 1896 hingga 1905 untuk mengatasi masalah kekurangan guru di sekolah Inggeris.²⁶ Menurut Lee Chee Yin, tempoh masa latihan dalam *Pupil Teacher System*, selama dua hingga tiga tahun.²⁷ Guru pelatih perlu bekerja sebagai guru sementara selama lima hari seminggu dan mengikuti latihan perguruan pada hujung minggu di sekolah yang sama.²⁸ Pada tahun 1917 Winstedt memperkenalkan mata pelajaran anyaman dan perkebunan.²⁹ Mata pelajaran mengukur, menyukat dan menganyam bakul diajar bertujuan mengekalkan orang Melayu agar terus berada di kampung dan meneruskan ekonomi mereka.³⁰ Ini bertepatan dengan dasar British yang mahu melahirkan anak-anak orang Melayu supaya terus bekerja sebagai buruh dalam pekerjaan tradisi mereka.

Kemajuan dalam *Pupil Teacher System* ini berjaya membantu pembukaan beberapa sekolah perguruan di beberapa buah negeri. Pada 1 April 1929, Sekolah Perguruan Kota Bharu (SPKB) ditubuhkan di Kelantan melibatkan seramai 25 orang guru pelatih dan bertambah menjadi 50 orang guru pelatih pada tahun 1931.³¹ Sistem guru pelatih turut dilaksanakan di Sarawak pada tahun 1929 dan pada tahun 1931 ia dilaksanakan di Kedah.³²

Sekolah vernakular Melayu menerima layanan tidak adil berbanding *Pupil Teacher System* di sekolah Inggeris. Pelajar yang berjaya menamatkan pengajian tahun IV di sekolah vernakular Melayu dilantik menjadi *Pupil Teacher* tetapi tidak diberi latihan perguruan yang sepatutnya. Antara tahun 1898 hingga 1900 hanya sembilan orang *Pupil Teacher* dari Selangor dan Perak yang diterima untuk menjalani latihan perguruan di Sekolah Perguruan Taiping. Perkara ini diburukkan lagi dengan kurangnya minat dalam kalangan lepasan sekolah vernakular Melayu untuk menjadi guru. Kebanyakan pelajar lepasan sekolah vernakular Melayu lebih berminat untuk menjadi petani berbanding menjadi guru.

Normal Class System (Sistem Normal Kelas)

British memperkenalkan *Normal Class* di Negeri-Negeri Selat (NNS) dan Negeri-Negeri Melayu Bersekutu (NNMB) pada tahun 1905 di Kuala Lumpur.³³ Istilah *Normal Class*³⁴ merujuk kepada *Normal School* di England yang diperkenalkan untuk melatih pelajar lepasan sekolah menengah untuk menjadi guru terlatih.³⁵ *Normal School* diadaptasikan di Tanah Melayu dengan mewujudkan latihan perguruan di dalam bilik darjah dan bukannya di institusi khas. *Normal Class* ditubuhkan bertujuan melatih guru tempatan kerana guru yang dibawa dari England tidak mencukupi.³⁶

Sistem *Normal Class* berbeza dengan *Pupil Teacher System* kerana pengelolaan pentadbirannya dibuat secara berpusat di bawah Jabatan Pelajaran Negeri.³⁷ *Normal Class* diteruskan di Tanah Melayu sehingga merdeka. *Normal Class* dilaksanakan pada hujung minggu iaitu selepas waktu persekolahan bermula pada

pukul 2.00 petang dan tempoh latihan dalam sistem ini antara dua hingga tiga tahun.³⁸

Pada tahun 1905 hingga tahun 1917, kurikulum *Normal Class* mengalami perubahan serta penambahbaikan di bawah dua orang Pesuruhjaya Tinggi NNMB iaitu Anderson dan Young.³⁹ Antara perubahan yang dilaksanakan ialah penambahan beberapa mata pelajaran untuk melahirkan guru yang lebih berkualiti dan berpengetahuan.

R. J. Wilkinson merupakan orang yang bertanggungjawab membuka *Normal Class* Inggeris yang pertama di Kuala Lumpur pada tahun 1905.⁴⁰ *Normal Class* ini dikendalikan oleh Howard Tayte sebagai guru besar di Victoria Institution.⁴¹ Sekolah Inggeris ketika ini mengalami masalah kekurangan tenaga pengajar terutama dalam mata pelajaran Bahasa Inggeris dan Matematik. Masalah kekurangan guru menyebabkan British membawa bekalan guru dari luar negara seperti Amerika, British, Eurasian, Perancis, German, Itali, India dan China.⁴² Penubuhan Victoria Institution berjaya mengatasi masalah kekurangan tenaga pengajar yang berpengalaman di sekolah tersebut. Pada tahun 1907, *Normal Class* berkembang ke Institut Raffles di Singapura dan negeri-negeri lain di Tanah Melayu.⁴³ Kejayaan *Normal Class* di *Victoria Institution* membawa kepada perkembangan *Normal Class* ke negeri Perak, Melaka, Pulau Pinang dan Singapura.⁴⁴

Pada tahun 1930, *Normal Class* Melayu dilaksanakan di bandar seperti di Pahang, Perak, Selangor, Melaka, Negeri Sembilan dan Pulau Pinang.⁴⁵ *Normal Class* Melayu terbuka kepada pelajar yang mempunyai kelayakan menjadi guru tetapi tidak berpeluang melanjutkan pelajaran ke maktab perguruan.⁴⁶ Wujud ketidakseragaman dalam kelayakan menjadi guru dan skim gaji guru di sekolah Melayu menyebabkan kedudukan sekolah ini sangat rendah berbanding sekolah Inggeris.⁴⁷ Pertambahan bilangan sekolah menyebabkan jumlah pengambilan guru baru tanpa mendapat sebarang latihan perguruan bertambah. Hal ini menyebabkan British mula memberi perhatian yang khusus terhadap skim kemasukan ke *Normal Class* Melayu dan pemilihan untuk calon guru memasuki skim ini turut diberi penekanan. Selepas tamat Perang Dunia Pertama, kurikulum *Normal Class* mengalami perubahan dan penambahbaikan yang melibatkan sesi pengajian, mata pelajaran yang berdaya saing dan peruntukan kewangan yang lebih.⁴⁸ Menurut Kamaruddin, *Normal Class* Melayu yang dilaksanakan sehingga tahun 1959 berjaya mengatasi masalah kekurangan guru di sekolah Melayu.⁴⁹ Pengenalan *Normal Class* Melayu juga dilihat membawa kemajuan dalam latihan perguruan untuk guru di sekolah Melayu.

Dasar British tidak peduli terhadap sistem pendidikan Cina di Tanah Melayu menyebabkan kaum Cina mengimport guru, kurikulum, buku dan alat mengajar dari negara China. Sekolah Cina banyak didirikan oleh persatuan mubaligh dan orang persendirian. Persatuan Mubaligh London mendirikan sekolah Cina yang pertama di negeri Melaka pada tahun 1815.⁵⁰ Di Pulau Pinang pula, Zhang Bi Shi, pegawai akademik kerajaan China mendirikan sekolah Cina pada tahun 1904.⁵¹ Kesan daripada kemasukan guru, kurikulum, buku dan alat mengajar dari negara China ke sekolah Cina di Tanah Melayu menyebabkan pengaruh semangat nasionalisme China diterapkan dalam kalangan pelajar. Cheeseman melaporkan guru sekolah Cina direkrut dari negara China telah membawa bersama kurikulum berorientasikan negara mereka.⁵² Sekolah Cina dijadikan pusat anti kerajaan di bawah kawalan Kuomintang atau Parti Komunis Malaya.⁵³ Guru dari negara China memupuk semangat nasionalisme China yang bertentangan dengan prinsip demokrasi di Tanah Melayu.⁵⁴ Bagi membendung dan mengawal pengaruh komunis di Tanah Melayu, pihak British mula campur tangan dalam pentadbiran sekolah Cina. British menguatkuasakan Ordinan Pendaftaran Sekolah Cina pada tahun 1920 bertujuan menyekat kemasukan guru dari negara China dan mengawasi segala aktiviti sekolah Cina.

Implikasi pelaksanaan ordinar tersebut, sekolah Cina mula mengalami masalah kekurangan guru yang ketara. Sebagai langkah mengatasi masalah ini, latihan *Normal Class* Cina mula dilaksanakan apabila British memberi bantuan kewangan kepada sekolah menengah Cina.⁵⁵ Pada tahun 1925, Ordinar Pendaftaran Sekolah Cina dipinda yang memberikan kuasa kepada Pengarah Pelajaran untuk menolak pendaftaran guru yang terlibat dengan aktiviti subversif. Sebanyak 315 buah sekolah yang bertentangan dengan dasar British disekat dan tidak didaftarkan.⁵⁶ Menjelang tahun 1929, undang-undang yang lebih ketat diperkenalkan yang mana guru sekolah Cina hanya boleh dilantik dalam kalangan mereka yang lahir di Tanah Melayu sahaja dan buku teks yang mengandungi unsur anti British diharamkan.⁵⁷ British mengadakan latihan perguruan untuk sekolah Cina menerusi latihan perguruan *Simplifield Normal Training Course*.⁵⁸ Latihan perguruan ini dilaksanakan dalam tempoh setahun.⁵⁹ Pelajar perlu tamat persekolahan tiga tahun dan lulus *Junior Middle III* di sekolah menengah. Sehingga tahun 1938, program *Simplifield Normal Training Course* menghasilkan 12 kumpulan guru terlatih dengan bilangan guru sekolah Cina seramai 3590 orang dan sekolah sebanyak 684 buah.⁶⁰

Pendidikan formal Tamil di Tanah Melayu pula bermula selepas pengenalan Undang-Undang Buruh pada tahun 1912.⁶¹ Melalui Undang-Undang Buruh, pemilik ladang diwajibkan mendirikan sekolah sekiranya di ladang tersebut terdapat kanak-kanak yang berumur antara 7 hingga 14 tahun melebihi 10 orang. Bilangan sekolah Tamil tidak banyak dan jumlah murid juga tidak ramai.⁶² Pada tahun 1920, terdapat seramai 4000 orang pelajar India di Negeri Negeri Melayu Bersekutu (NNMB).⁶³ Situasi ini menyebabkan wujudnya masalah kekurangan guru di sekolah Tamil. Tambahan pula kebanyakan guru yang berkhidmat di sekolah Tamil tidak pernah mengikuti sebarang latihan perguruan dan sebahagian kecil daripada mereka dibawa dari Selatan India. Hanya 25% daripada 800 orang guru sekolah Tamil di NNS dan NNMB yang mempunyai kelayakan mengajar dan selebihnya merupakan guru tidak terlatih.⁶⁴

Pada tahun 1937, British di NNS dan NNMB menjadikan bahasa Tamil sebagai bahasa pengantar untuk melaksanakan latihan perguruan dan Jabatan Pelajaran Negeri menubuhkan *Normal Class* Tamil yang dikendalikan oleh Nazir Sekolah Tamil yang terdiri daripada guru yang mengajar di sekolah Inggeris. Pada tahun 1939, seramai 200 orang guru India berjaya memperolehi kelayakan sebagai guru terlatih.⁶⁵ Pertambahan guru terlatih memberi peluang kepada pelajar Tamil melanjutkan pelajaran sehingga darjah enam. Persidangan Residen-Residen British membuat ketetapan bahawa perlu disediakan kemudahan bagi kanak-kanak orang India yang berhijrah ke Tanah Melayu untuk membantu mereka memperolehi pengetahuan tentang bahasa ibunda mereka.⁶⁶ British memikul tanggung jawab menyediakan penempatan dan kemudahan infrastruktur termasuk pendidikan kepada masyarakat India.

Maktab Perguruan Melayu

Maktab guru pertama ditubuhkan oleh British di Singapura pada tahun 1872 oleh seorang mubaligh Kristian bernama Rev. B.P. Keasberry.⁶⁷ Pada tahun 1878, pusat latihan tersebut diubah ke Istana Lama Sultan Johor di Teluk Belanga dan dikenali sebagai Maktab Melayu Singapura (MMS). MMS merupakan maktab guru yang pertama di NNS hasil idea A. M. Skinner.⁶⁸ Berikutan itu, British membelanjakan sebanyak \$2400 setahun bagi melatih guru di NNS.⁶⁹ Pelajar perlu lulus darjah lima sekolah Inggeris untuk memasuki Maktab Melayu Singapura dan ia terbuka kepada

semua murid Melayu di NNS. Sejak tahun 1878 MMS melatih seramai 181 orang guru. Pada tahun 1895 MMS ditutup berikutan langkah penjimatan kerana pengeluaran guru daripada MMS adalah sedikit.⁷⁰

Pada tahun 1898 Sekolah Latihan Perguruan Taiping (SLPT) ditubuhkan hasil idea H. B Colinge, Inspektor Sekolah di Perak ketika itu. Menjelang 1 Mac 1900, Richard Wilkinson dan S.E Codrington menubuhkan Maktab Melayu Melaka (MMM). Syarat kelayakan untuk mengikuti latihan perguruan di MMM ialah berumur melebihi 16 tahun dan lulus darjah empat sekolah Melayu serta lulus peperiksaan khas maktab.⁷¹

Pada 11 Oktober 1913, Maktab Melayu Matang di Perak ditubuhkan bertujuan memberi peluang kepada pelajar dari negeri Perak mendapat pendidikan yang berkualiti dan menjadi guru. Maktab Melayu Matang ditadbir oleh A. Keir, yang berkebolehan memajukan sistem latihan guru di maktab tersebut. Keir memperkenalkan kaedah eksperimen dan demonstrasi untuk menarik perhatian guru pelatih supaya mereka menggunakan kaedah penanaman yang betul bagi beberapa tanaman seperti padi, kacang tanah dan kekacang.⁷² Kerajaan British bertindak meningkatkan gaji Guru Besar, Guru Penolong Melayu Pertama, Guru Penolong Penolong Melayu Kedua dan Guru Al-Quran.⁷³

Menjelang tahun 1919, Maktab Perguruan Melayu Johor ditubuhkan bertujuan untuk melatih anak-anak tempatan di negeri Johor menjadi guru. Dalam tempoh sembilan tahun iaitu antara 1919 hingga 1928, Maktab Perguruan Melayu Johor berjaya menghasilkan seramai 90 orang guru terlatih untuk berkhidmat di negeri Johor. Maktab Melayu Melaka, Maktab Perguruan Melayu Johor dan Maktab Melayu Matang ditutup oleh British dengan alasan mahukan perubahan latihan perguruan yang lebih berfokuskan aspek kemahiran dan vokasional di Tanah Melayu.⁷⁴

Rentetan itu, pada 29 November 1922, *Sultan Idris Training College* (SITC) dirasmikan oleh Sir W. George Maxwell, Ketua Setiausaha Kerajaan di Negeri-Negeri Melayu Bersekutu (NNMB).⁷⁵ SITC ditubuhkan di Perak bagi memperingati sumbangan Sultan Idris terhadap sistem pendidikan masyarakat Melayu yang dikhaskan sebagai pusat latihan guru Melayu dalam bidang perkebunan dan pertanian.⁷⁶ Tujuan utama penubuhan SITC untuk mewujudkan keseragaman latihan perguruan, meningkatkan kecekapan guru dan menjimatkan perbelanjaan.⁷⁷

Menjelang tahun 1935 akibat pertambahan bilangan sekolah perempuan, keperluan guru perempuan juga semakin mendesak. Terdapat 150 buah sekolah perempuan di Tanah Melayu, iaitu 43 buah di NNS, 82 buah di NNMB dan 25 buah di NNMTB.⁷⁸ Pada 31 Januari 1935, *Malay Women's Training College* (MWTC) ditubuhkan di Melaka. Pelajar yang ingin memasuki MWTC hanya disyaratkan tamat darjah lima bertujuan menggalakkan ibu bapa orang Melayu membenarkan anak-anak perempuan mereka mengikuti latihan di MWTC. Namun begitu, jumlah pengambilan pelatih di MWTC amat terhad. Bermula tahun 1935 hingga 1942, hanya 24 orang sahaja yang diambil setiap tahun melibatkan NNS, NNMB dan NNMTB.

Semua bentuk latihan perguruan sekolah di Tanah Melayu terhenti pada tahun 1942 akibat pendudukan Jepun di Tanah Melayu. Jepun menjadikan sekolah sebagai ibu pejabat, setor dan markas tentera mereka. Maktab Perguruan Melayu Matang di Perak turut dijadikan markas tentera Jepun.⁷⁹ Selepas berakhirnya pemerintahan Jepun pada tahun 1945, British kembali mengambil alih pengurusan pentadbiran pendidikan dan meneruskan agenda latihan perguruan yang terhenti ketika perang.⁸⁰

Latihan Perguruan Selepas Merdeka

Penubuhan Persekutuan Tanah Melayu pada tahun 1948 mula menampakkan perubahan dalam sistem pendidikan termasuk latihan perguruan. Jawatankuasa Penasihat Pelajaran ditubuhkan pada tahun 1949 untuk kajian semula pendidikan guru.⁸¹ British mula mengambil berat tentang sistem pendidikan di Tanah Melayu termasuk menyediakan kemudahan untuk memenuhi keperluan latihan perguruan yang berkualiti. Menurut Laporan Pendidikan 1951:

“It is evidence to us, and we believe it to be widely recognised that the adequate training of teachers is most important and most urgent task facing in Education Department today. Until the number of teachers in training is multiplied and the quality of the training is raised, any policy and program for improvement and extension of primary education will remained on paper only.”⁸²

Laporan tersebut membuktikan bahawa wujud kepentingan mengadakan latihan guru terlatih di Tanah Melayu dengan kadar segera. Selain daripada menyediakan guru yang berkualiti, pihak British turut memberi perhatian terhadap kemudahan dan peralatan untuk memenuhi keperluan latihan perguruan. Menjelang tahun 1951, Jawatankuasa Penasihat Pelajaran menyediakan satu laporan berkaitan sistem pendidikan di Tanah Melayu yang dikenali sebagai Laporan Barnes. Laporan Barnes mencadangkan penubuhan maktab perguruan berasrama terbuka kepada semua kaum untuk menambah bilangan guru terlatih yang mampu mengajar semua mata pelajaran di sekolah.⁸³ Laporan Barnes turut mencadangkan agar latihan kelas normal diteruskan sebagai kursus jangka pendek untuk menampung kekurangan guru terlatih.

Laporan Barnes hanya memfokuskan pendidikan untuk masyarakat Melayu sahaja menyebabkan timbul rasa tidak puas hati dalam kalangan masyarakat Cina. Akibatnya sebuah jawatankuasa ditubuhkan pada tahun 1951 bagi membuat perincian tentang kehendak pendidikan masyarakat Cina.⁸⁴ Jawatankuasa ini dianggotai oleh Dr. W.P. Fenn yang bertugas sebagai Setiausaha Kerja Bersekutu Negara China di Amerika dan Dr. Wu Teh Yau, seorang pegawai khas dari Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu.

Dalam aspek latihan perguruan, Laporan Fenn-Wu turut bersetuju dengan cadangan yang disyorkan oleh Laporan Barnes berkaitan kegagalan skim latihan hujung minggu yang dilaksanakan pada tahun 1948.⁸⁵ Kualiti pengajaran di sekolah Cina perlu ditingkatkan berbanding menambah bilangan sekolah sedia ada. Laporan Fenn-Wu juga turut menekankan keperluan menyediakan latihan perguruan yang intensif dan berkualiti kepada sekolah Cina. Berdasarkan saranan maklum balas daripada Laporan Barnes dan Laporan Fenn-Wu, maka Ordinan Pelajaran digubal pada tahun 1952.

Dalam meningkatkan latihan perguruan, Ordinan Pelajaran 1952 membuat cadangan agar penambahan bilangan maktab perguruan berasrama dilaksanakan.⁸⁶ Sehubungan itu, sebanyak 232 buah sekolah baharu yang boleh menampung seramai 47,000 orang murid diluluskan dalam Ordinan Pelajaran 1952.⁸⁷ Kelulusan pembinaan sekolah baharu turut memberi kesan terhadap keperluan guru terlatih. Situasi ini menyebabkan wujudnya keperluan maktab perguruan baru bagi menambah bilangan guru sesuai dengan pertambahan bilangan sekolah yang diluluskan oleh Ordinan Pelajaran 1952.

Perkara ini dibuktikan dalam laporan *Education Policy for the Federation of Malaya*, yang menyatakan pertambahan pembinaan sekolah baharu dan peningkatan

dalam bilangan pelajar adalah selari dengan penubuhan maktab baharu di dalam dan di luar negara pada tahun 1950-an.⁸⁸ Akibat kekangan kewangan, keputusan untuk mendirikan maktab perguruan berasrama di Tanah Melayu tergendala.⁸⁹ Bagi mengatasi masalah kekurangan guru, kerajaan mengambil keputusan menghantar calon guru ke luar negara.

Pada tahun 1952, kerajaan Persekutuan Tanah Melayu mendapat kelulusan meminjam bangunan Maktab Kirkby di England yang kemudiannya dikenali sebagai *Malayan Teachers' Training College* (MTTC). MTTC mampu menampung bilangan guru pelatih seramai 300 orang dalam satu masa. Berdasarkan perjanjian antara Tanah Melayu dan England, bilangan pelajar yang diambil ialah seramai 150 orang setiap pengambilan dan MTTC beroperasi selama 10 tahun dari 1952 hingga 1962.⁹⁰

Jumlah guru terlatih di Tanah Melayu meningkat dengan mendadak daripada 1300 orang pada tahun 1947 menjadi 15891 orang pada tahun 1957.⁹¹ Jadual 2 menunjukkan bilangan guru terlatih mengikut kaum di Tanah Melayu antara tahun 1947 hingga 1956. Perkembangan dalam latihan perguruan menyaksikan pertambahan bilangan guru terlatih di Tanah Melayu ketika itu yang didominasi oleh guru Melayu. Pertambahan bilangan guru-guru Melayu didorong oleh pembukaan kolej berasrama untuk latihan guru pengantar Melayu iaitu *Kota Bharu Training College* (KBTC) di Kota Bharu dan *Malay Women's Training College* (MWTC) di Kuala Lumpur.⁹²

Jadual 2 Bilangan Guru Terlatih Mengikut Kaum Di Tanah Melayu Antara Tahun 1947 Hingga 1957

Guru	Tahun 1947	Tahun 1957	Jumlah
Melayu	500	13181	13681
Cina	500	750	1250
India	100	160	260
Inggeris	200	500	700

Sumber: *The Educational Planning and Research Division, Education in Malaysia*, Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka, 1968, hlm. 50.

Pada 30 September 1955, Laporan Razak membuat syor penubuhan Kementerian Pelajaran untuk melaksanakan sistem pentadbiran pendidikan secara berpusat, menyusun semula perjawatan guru, memajukan pelajaran teknikal, menubuhkan tiga buah maktab perguruan rendah berasrama dan *12 Day Training Centres* (DTS) serta melatih 1000 orang guru.⁹³ Laporan Razak memberi sumbangan yang besar dalam usaha melahirkan guru-guru terlatih di sekolah rendah, guru teknikal dan guru pakar bahasa. Pertambahan bilangan maktab perguruan turut berlaku dengan tertubuhnya Maktab Perguruan Bahasa pada 12 Januari 1958.

Proses perkembangan dan pembangunan institusi latihan perguruan diteruskan lagi menerusi Laporan Rahman Talib 1960. Laporan Rahman Talib menyemak semula Dasar Pelajaran Persekutuan Tanah Melayu sebagaimana yang termaktub dalam kertas mesyuarat Undangan Persekutuan 1956.⁹⁴ Laporan tersebut mencadangkan agar meningkatkan kemudahan latihan perguruan, menubuhkan

Regional Training Centre (RTC), Bahagian Latihan Guru, melatih guru am, guru bahasa Melayu, guru teknik dan guru pertanian.

Bakal guru dihantar ke beberapa maktab perguruan di luar negara seperti Maktab Perguruan Kirkby dan Brainsford di England bagi tujuan melatih guru mengikut bidang tertentu.⁹⁵ Mereka juga dilatih di dalam negara seperti di Maktab Perguruan Pulau Pinang, Maktab Perguruan Bahasa dan Maktab Perguruan Teknik. Peruntukan yang sangat besar pada tahun 1961 hingga 1965 yang digunakan untuk memajukan bidang pendidikan di Tanah Melayu iaitu kira-kira \$260 juta.⁹⁶ Menjelang tahun 1965, seramai 6222 orang mengikuti latihan perguruan rendah dan 3909 orang pula mengikuti latihan perguruan menengah.⁹⁷

Pada tahun 1967, Jawatankuasa Perancangan Pelajaran Tinggi (JKKPPT) ditubuhkan dan bertanggungjawab untuk melanjutkan kerja-kerja Jawatankuasa Pelajaran 1956.⁹⁸ JKKPPT berjaya meningkatkan bilangan guru terlatih melalui pertambahan bilangan maktab perguruan yang dibina. Latihan perguruan sekolah rendah dan menengah dibuat secara berasingan. Sebanyak 15 buah maktab perguruan digunakan untuk melatih guru sekolah rendah dan enam buah maktab perguruan berasrama digunakan untuk latihan guru menengah rendah.⁹⁹

Dalam membantu memastikan usaha Kementerian Pelajaran Malaysia untuk menghasilkan guru-guru yang berkualiti, Bahagian Latihan Guru (BLG) ditubuhkan pada tahun 1974. BLG bertanggungjawab mengatur program-program latihan untuk guru bukan siswazah mengajar di sekolah rendah, sekolah menengah rendah dan sekolah vokasional.¹⁰⁰ Pada tahun 1979, BLG diberi tanggungjawab yang merancang, melaksana dan menyelaraskan program latihan guru di Malaysia supaya lebih seragam.

Menjelang tahun 1981, latihan asas tiga tahun untuk melatih guru-guru diperkenalkan. Ini selaras dengan hasrat kerajaan untuk melahirkan seramai 5000 hingga 6000 orang guru setahun.¹⁰¹ Guru bertanggungjawab memupuk perpaduan dalam kalangan pelajar, membimbing perkembangan nilai estetika, moral, jasmani, emosi dan intelek setiap pelajar ke tahap yang maksimum.¹⁰² Usaha ini adalah untuk melahirkan rakyat Malaysia yang berilmu pengetahuan, berakhlak mulia, bertanggungjawab dan berkeupayaan mencapai kesejahteraan diri serta sumbangan terhadap negara.¹⁰³

Maktab Perguruan

Menjelang tahun 1981, tempoh latihan perguruan diubah daripada dua tahun menjadi tiga tahun bertujuan melahirkan guru terlatih yang lebih berkualiti. BLG melatih seramai 5730 orang guru terlatih pada tahun 1980 dan jumlah ini meningkat kepada 6647 orang pada tahun 1982. Pertambahan bilangan guru dalam program perguruan yang dikendalikan oleh BLG menyebabkan kerajaan menambah enam buah maktab perguruan lagi untuk tempoh 1980 hingga 1983.¹⁰⁴ Menjelang tahun 1986, bilangan maktab perguruan bertambah menjadi 30 buah di Malaysia termasuk di Sabah dan Sarawak.¹⁰⁵

Kementerian Pelajaran Malaysia memainkan peranan yang sangat penting dalam menjana perubahan terhadap sistem pendidikan di Malaysia. Sebelum penubuhan Kementerian Pengajian Tinggi (KPT) pada tahun 2004, pendidikan dan perancangan guru adalah di bawah bidang kuasa Kementerian Pelajaran Malaysia (KPM).¹⁰⁶ KPT hanya bertanggungjawab melatih guru sekolah menengah melalui peruntukan yang dibiayai oleh pihak universiti sendiri. KPM pula melatih guru sekolah rendah di 27 buah Institut Pendidikan Guru (IPG) di seluruh Malaysia. Langkah ini dilaksanakan untuk memastikan keperluan guru terlatih mencukupi dan guru yang dihasilkan yang mempunyai profesionalisme perguruan yang tinggi.

Institut Pendidikan Guru (IPG)

Pada 13 Julai 2005, Jemaah Menteri meluluskan semua 27 buah Maktab Perguruan di Malaysia dinaik taraf kepada Institut Pendidikan Guru (IPG).¹⁰⁷ Transformasi oleh KPM terhadap semua Maktab Perguruan di Malaysia dilaksanakan bertujuan membolehkan institusi latihan perguruan negara mampu menyediakan tenaga pengajar terlatih yang dapat memenuhi agenda transformasi pendidikan negara. Daripada institusi yang hanya mengeluarkan graduan bertaraf diploma dan sijil, IPG mendapat mandat yang melayakkannya menganugerahkan Ijazah Sarjana Muda Perguruan.¹⁰⁸ IPG mampu menghasilkan guru terlatih yang berkelulusan Ijazah Sarjana Muda Perguruan melalui program Ijazah Sarjana Muda Perguruan (PISMP). Pengambilan pertama PISMP bermula pada tahun 2007. Seramai 3725 calon terpilih mengikuti program ini selama empat tahun di 27 buah IPG di seluruh Malaysia. Graduan sulung IPG menerima Ijazah Sarjana Muda Perguruan pada tahun 2011.¹⁰⁹

Cabaran dan tuntutan semasa terhadap IPG akibat kenaikan taraf sebagai sebuah Institut Pendidikan Tinggi Awam (IPTA) memerlukan IPG dijenamakan semula.¹¹⁰ IPG dirombak secara menyeluruh menjadi institusi bertaraf dunia berdasarkan Pelan Pembangunan Pendidikan Malaysia (PPPM 2013-2025).¹¹¹ Rombakan tersebut selaras dengan anjakan keempat Pelan Pembangunan Pendidikan Malaysia (PPPM) iaitu transformasi perguruan sebagai profesion pilihan dengan menjadikan IPG sebagai sebuah institusi yang mampu meningkatkan standard pendidikan di Malaysia.¹¹²

IPG distruktur semula menjadi institusi pilihan utama pelajar serta bersaing dengan IPTA dan Institut Pendidikan Tinggi Swasta (IPTS) dalam sistem terbuka pengambilan guru. KPM menggariskan tiga peringkat melalui 40 inisiatif sepanjang Program Transformasi IPG bermula pada tahun 2016 sehingga 2025.¹¹³ Selaras dengan transformasi tersebut, IPG turut menawarkan 21 program pengajian untuk kumpulan PISMP dengan jumlah siswa guru seramai 15722 orang di seluruh Malaysia.¹¹⁴ Transformasi dilaksanakan untuk mengekalkan IPG sebagai peneraju utama dalam bidang latihan perguruan di Malaysia.

Cabaran Pendidikan Guru

Negara membangun menggunakan sistem pendidikan sebagai alat utama dalam pengukuhan negara bangsa dan pemupukan patriotisme.¹¹⁵ Fenomena mengukuhkan negara bangsa di Malaysia dapat dilihat melalui perubahan dasar pendidikan yang dilaksanakan. Penubuhan sekolah vernakular semasa pejjajaan British melahirkan sistem pendidikan yang agak unik di Tanah Melayu sehingga sekarang. Kepelbagaian aliran pendidikan mencorakkan perbezaan sistem pendidikan di Malaysia sehingga hari ini walaupun negara merdeka 62 tahun. Kelemahan dasar latihan perguruan British di Tanah Melayu menyukarkan Malaysia mewujudkan perpaduan kaum. Perkara inilah yang menjadi salah satu matlamat sistem pendidikan di Malaysia yang mahu melahirkan rakyat yang bersatu padu dan bertanggungjawab mempertahankan negara tercinta tanpa mengira bangsa dan agama.

Falsafah pendidikan guru digubal pada tahun 1982 menentukan hala tuju guru dalam bidang pendidikan disamping penekanan kepada hasrat kerajaan untuk mendidik dan melahirkan guru yang berpengetahuan, komited untuk mendukung aspirasi negara, progresif, dan mampu melahirkan masyarakat yang berdisiplin.

Falsafah pendidikan guru diterjemahkan pada dasarnya untuk pembentukan kurikulum guru yang menggalakkan pembangunan yang seimbang dan individu yang serba boleh. Guru yang dihasilkan merupakan seorang yang terlatih dan mahir. Guru bertanggungjawab memastikan bahawa aspirasi kementerian dipenuhi terutama dalam melahirkan warga yang mempunyai semangat patriotisme yang tinggi. Kebimbangan utama Kementerian Pendidikan Malaysia adalah untuk menyediakan pra-perkhidmatan dan juga latihan dalam perkhidmatan yang terbaik dan berkualiti untuk guru dalam usaha untuk memenuhi keperluan sekolah.

Transformasi pendidikan yang dilakukan oleh KPM diteruskan pula dengan Pelan Pembangunan Pendidikan Malaysia (PPPM) 2013-2025. PPPM dilihat sebagai dasar pendidikan yang paling holistik bagi murid dari pra sekolah hingga ke pusat pengajian tinggi, dalam mendatangkan pulangan terbaik modal insan untuk memacu segala hasrat pembangunan negara pada masa hadapan.

Pembangunan modal insan yang berkualiti bergantung kepada pendidikan berkualiti yang dapat menghasilkan individu yang mempunyai jati diri yang kukuh, berkeترampilan, berkeperibadian mulia, berpengetahuan dan berkemahiran tinggi bagi mengisi keperluan negara.¹¹⁶ Ini selaras dengan misi KPM untuk membangunkan sistem pendidikan yang berkualiti dan bertaraf dunia bagi memperkembangkan potensi individu sepenuhnya serta memenuhi aspirasi negara Malaysia.¹¹⁷ Bagi memantapkan profesionalisme perguruan, adalah penting guru menjalani latihan sebelum berkhidmat. Pendedahan awal ini mendedahkan guru dengan pelbagai kaedah dan kemahiran pengajaran yang perlu dimiliki oleh seorang guru.¹¹⁸ Hal ini penting bagi semua siswa guru yang menjalani latihan mencapai cita-cita mereka sebagai seorang pendidik.

Kesimpulan

Latihan perguruan di Tanah Melayu sebelum merdeka menunjukkan sistem latihan guru yang dibuat tanpa perancangan yang sempurna oleh British. Ia dilaksanakan tanpa usaha yang bersungguh-sungguh untuk memajukan pendidikan guru di Tanah Melayu. Dasar pecah dan perintah British turut menjadi barah yang memusnahkan peluang kaum-kaum di Tanah Melayu untuk bersatu padu dan hidup dalam suasana perpaduan. British mempunyai alasan tidak mahu memajukan latihan perguruan di Tanah Melayu kerana bimbang peristiwa penentangan rakyat tempatan seperti yang berlaku di India. Bagi British, pendidikan atau latihan perguruan ibarat senjata yang paling bahaya yang melahirkan ideologi menentang penjajahan. Kepentingan latihan perguruan yang sistematik bertujuan untuk melahirkan guru terlatih yang mempunyai pedagogi pengajaran terbaik, dan mampu membentuk modal insan yang cemerlang di sekolah.

Latihan perguruan selepas merdeka mula disusun dan diseragam dengan penubuhan BLG. Peringkat awal latihan perguruan menekankan kepada asas untuk menyatukan penduduk yang berbilang bangsa. Kini latihan perguruan di Malaysia lebih ke arah menyediakan pendidikan abad ke-21 melalui program latihan guru yang dikenali sebagai Program Ijazah Sarjana Muda Perguruan (PISMP). Latihan perguruan yang unggul mampu membantu negara untuk menghasilkan modal insan yang mempunyai semangat patriotisme yang tinggi, sanggup mempertahankan negara dan bakal menjadi pemimpin pada masa hadapan.

Nota

- ¹ Siti Aisyah Abdullah, “Latihan Dan Perkhidmatan Perguruan Sekolah Inggeris dan Sekolah Vernakular Di Negeri-Negeri Melayu Bersekutu, 1896-1941”, Tesis Ph.D, Universiti Malaya, 2018, hlm. 22.
- ² Harish Bansal, *Teacher Training Concepts*, New Delhi: A.P.H. Publishing Corporation, 2009, hlm. 1-2.
- ³ Kesan dan pengaruh British adalah besar khususnya terhadap perkembangan ekonomi, pentadbiran dan pendidikan. Lihat Zulhilmi Paidi dan Rohani Abdul Ghani, *Malaysia: Pendidikan Negara Bangsa*, Kuala Lumpur: PTS Publication & Distributors Sdn Bhd, 2003, hlm. 213.
- ⁴ Jagjit Singh Sidhu, *Administration in the Federated Malay States 1896-1920*, Kuala Lumpur: Oxford University Press, 1980, hlm. 6.
- ⁵ Roff W. R., *Nasionalisme Melayu*, penterjemah Ahmad Boestaman, Kuala Lumpur: Penerbit Universiti Malaya, 2003, hlm. 21.
- ⁶ Ibid., hlm. 22.
- ⁷ *Federated Malay States Perak Administration Report for the year 1909*, Kuala Lumpur: Printed at the F.M.S. Government Printing Office, 1910, hlm. 21.
- ⁸ Mohamad Rodzi Abdul Razak, "Pembinaan Negara Bangsa Malaysia: Peranan Pendidikan Sejarah dan Dasar Pendidikan Kebangsaan", *JEBAT: Malaysian Journal of History, Politics & Strategic Studies*, 2009, bil. 36, hlm. 90-106.
- ⁹ *The System Education*, hlm. 7-8.
- ¹⁰ Roff W. R., *Nasionalisme Melayu*, hlm. 24.
- ¹¹ Siti Aisyah Abdullah, “Latihan Dan Perkhidmatan”, hlm. 105.
- ¹² Ibid., hlm. 145.
- ¹³ *Annual Report on Perak*, 1898, hlm.29.
- ¹⁴ Lee Chee Ping, “Sejarah Perkembangan Latihan Perguruan di Malaysia: Satu Tinjauan”, *Pendidik dan Pendidikan*, Jld.3, Bil, 1, 1981, hlm. 2.
- ¹⁵ Hashima Sulaiman, “Perubahan dan Perkembangan Latihan Keguruan di Malaysia 1945-1986”, Tesis Ph.D, Universiti Sains Malaysia, 2016, hlm. 5.
- ¹⁶ Bahagian Latihan Guru, *Teacher Training Clases Organized by the Department/Ministry of Education Pre 1956 and after 1956*, Kuala Lumpur: Kementerian Pelajaran, 1969, KP. 9099/15(9), hlm. 1.
- ¹⁷ Siti Aisyah Abdullah dan Noraini Mohamed Hassan, “Perkembangan Latihan Perguruan di Negeri-Negeri Melayu Bersekutu: Normal Class, 1906-1917”, *Sejarah*, No. 2, Disember 2017, hlm 14, <https://umexpert.um.edu.my/file>, diakses pada 11 Ogos 2018.
- ¹⁸ Mahdi Suid, Suzani Osman dan Sazlina Othman, *Sejarah Malaysia*, Petaling Jaya: Pearson Malaysia Sdn. Bhd. 2006, hlm. 158.
- ¹⁹ *Monitorial System* juga dikenali sebagai *Bell-Lancaster method*. Merupakan latihan perguruan yang tertua di dunia. Sistem ini diperkenalkan oleh Dr. Andrew Bell dan Joseph Lancaster pada abad ke-19 untuk mengurangkan kadar buta huruf dalam kalangan pekerja kilang. Rujuk Ernest G. dan Shearman H., *Education for A New Society (RLE Edu L Sociology of Education)*. London: Routledge, 1942, hlm. 7.
- ²⁰ Doraisamy, T. R., and Gwee Yee Hean, *150 Years of Education in Singapore*, Singapore: TTC Publications Board Teachers Training College, 1969, hlm.41.
- ²¹ Kamaruddin Kachar, *Perkembangan Pendidikan*, hlm.8.
- ²² Objektif utama *Monitorial System* dilaksanakan kerana kosnya adalah murah. Lihat Ernest G. dan Shearman H., *Education for A New Society (RLE Edu L Sociology of Education)*. London: Routledge, 1942, hlm. 7. Kos bagi melatih seorang murid untuk menjadi guru tidak melebihi 5s. setahun. Menurut Siti Aisyah 5s bermaksud 5 syiling berdasarkan mata wang British dalam *Pound Sterling* (£). Rujuk Siti Aisyah Abdullah dan Noraini Mohamed Hassan, “Perkembangan Latihan Perguruan”, hlm. 15.
- ²³ Wooley Committee, *Report of the 1870*, The State of education in the Colony of Singapore, 1870.
- ²⁴ Siti Aisyah Abdullah dan Noraini Mohamed Hassan, “Perkembangan Latihan Perguruan”, hlm. 15.
- ²⁵ Ibid.
- ²⁶ R.O. Winstedt, *Education in Malaya*, Singapore: Fraser and Neave, Limited Printers, 1923, hlm. 21.
- ²⁷ Lee Chee Yin, “Sejarah Perkembangan Latihan Perguruan di Malaysia: Satu Tinjauan”, *Pendidik dan Pendidikan*, jld. 3, bil. 1, 1981, hlm. 2.
- ²⁸ Hashima Sulaiman, “Perubahan dan Perkembangan”, hlm. 40.
- ²⁹ Ibid.
- ³⁰ Kamisah Sharif, *Sejarah Perkembangan Pendidikan*, Kuala Lumpur: Goodmark Enterprise, 1995, hlm. 4.
- ³¹ *Cenderamata*, Universiti Pendidikan Sultan Idris, 1931, bil. 15, hlm. 102.
- ³² *Annual Report, Kedah*, 1931-32, hlm. 29-30.

- ³³ Siti Aisyah Abdullah dan Noraini Mohamed Hassan, "Perkembangan Latihan Perguruan", hlm. 14.
- ³⁴ *Normal Class* pada peringkat awal dikenali sebagai *Normal School* yang tubuhkan di Amerika Syarikat, Kanada dan Eropah. Ia merupakan *teacher college* atau maktab perguruan yang bertujuan semata-mata untuk melatih pelajar sekolah menjadi guru. Hampir keseluruhan *Normal School* di Amerika Syarikat, Kanada dan Eropah di kembangkan oleh mubaligh-mubaligh Kristian seperti The Ecole Normale oleh *St Jean Baptise de La Salle* yang ditubuhkan di Perancis pada tahun 1685. Bagi mengatasi masalah kewangan British, pentadbiran British di NNS dan NNMB tidak dapat menyediakan *Normal School* seperti di England dan Wales sebaliknya menyediakan latihan perguruan di bilik darjah. Langkah ini merupakan satu sebab mengapa latihan perguruan bagi guru-guru sekolah Inggeris lebih dikenali sebagai *Normal Class*. Lihat Siti Aisyah Abdullah dan Noraini Mohamed Hassan, "Perkembangan Latihan Perguruan", hlm. 14.
- ³⁵ Siti Aisyah Abdullah, "Latihan Dan Perkhidmatan Perguruan", hlm.151.
- ³⁶ Lee Chee Yin, "Sejarah Perkembangan Latihan", hlm.2.
- ³⁷ Hashima Sulaiman, "Perubahan dan Perkembangan", hlm. 43.
- ³⁸ Philip Loh Fook Seng, *Seeds of Separatism: Educational Policy in Malaya 1874-1940*, Kuala Lumpur: Oxford University Press, 1975, hlm. 113.
- ³⁹ Siti Aisyah Abdullah, "Latihan Dan Perkhidmatan", hlm.157.
- ⁴⁰ Philip Loh Fook Seng, *Seeds of Separatism*, hlm. 113.
- ⁴¹ Lee Chee Yin, "Sejarah Perkembangan Latihan", hlm.2.
- ⁴² *Report of the Commission, Appointed by Secretary of States for Colonies*, London, June 1939, hlm. 15.
- ⁴³ Malaya, *Education Report for 1906*, Cd.,3741.
- ⁴⁴ R.O. Winstedt, *Education in Malaya*, hlm. 21
- ⁴⁵ Hashima Sulaiman, "Perubahan dan Perkembangan", hlm. 57.
- ⁴⁶ Mohd Saleh Lebar, *Pentadbiran Pendidikan dan Pendidikan di Malaysia*, Selangor: Longman Malaysia Sdn. Bhd., 2000, hlm. 53.
- ⁴⁷ Gaji purata termasuk capital allowances dan gratuities yang diterima oleh seorang guru sekolah Melayu ialah \$11.08 sebulan. Jika dibandingkan dengan gaji pekerja pejabat, peon dan polis, gaji tersebut tidak mencukupi. Gaji guru-guru sekolah Inggeris pula ialah \$85.00 hingga \$125.00 sebulan. Faktor gaji yang rendah menyebabkan sukar untuk mengekalkan guru-guru yang cekap di sekolah Melayu. Rujuk *Straits Settlement, Annual Department Report, 1886*, hlm. 141.
- ⁴⁸ Siti Aisyah Abdullah, "Latihan Dan Perkhidmatan Perguruan", hlm. 174.
- ⁴⁹ Kamaruddin Kachar, *Perkembangan Pendidikan di Malaysia*, Kuala Lumpur: Teks Publishing Sdn. Bhd., 1989, hlm. 31.
- ⁵⁰ Hashima Sulaiman, "Perubahan dan Perkembangan", hlm. 45.
- ⁵¹ Wang Xiu Nan, *Sejarah Perkembangan Pendidikan di Malaya dan Singapura*, (tiada penerbit), 1974, hlm. 13.
- ⁵² Cheeseman, H.R., *Annual Report on Education in the Malayan Union for 1947*, Kuala Lumpur: The Government Press, 1948, hlm. 25.
- ⁵³ *Report of a Mission Invited by the Fedaration Government, Study the Problem of Education of Chinese in Malaya*, Kuala Lumpur: Government Press, 1951.
- ⁵⁴ Mill, L. A., *Malaya: A Political and Economic Appraisal*, Minneapolis: University of Minnesota Press, 1958, hlm. 43.
- ⁵⁵ Purcell V., *The Chinese in Malaya*, London: Oxford University Press, 1967, hlm. 230.
- ⁵⁶ Kua Kia Soong, *A Protean Saga: The Chinese Schools of Malaysia*, Selangor: Dong Jiao Zong Higher Learning Centre, 1999, hlm. 4.
- ⁵⁷ Khoo Kay Kim, "Nasionalisme Melayu 1919-1941: Suatu Tatapan Semula", *Jebat*, 28, 2001, hlm. 43-62.
- ⁵⁸ Hashima Sulaiman, "Perubahan dan Perkembangan", hlm. 48.
- ⁵⁹ Gwee Yee Hean, *The Training of Teachers in Singapore, 1870-1940*, Nanyang University, 1976, hlm. 17.
- ⁶⁰ Mason, F., *The School of Malaya*, Singapore: Eastern Universities Press Ltd, 1959, hlm. 11.
- ⁶¹ Hashima Sulaiman, "Perubahan dan Perkembangan", hlm. 51.
- ⁶² Lee Chee Yin, "Sejarah Perkembangan Latihan", hlm. 3.
- ⁶³ Mohd Saleh Lebar, *Perubahan dan Kemajuan Pendidikan di Malaysia*, Kuala Lumpur: Nurin Enterprise, 1988, hlm.19.
- ⁶⁴ Cheeseman, H.R., *Annual Report on Education*, hlm. 32.
- ⁶⁵ Francis Wong Hoy Kee dan Ee Tiang Hong, *Pendidikan di Malaysia*, Kuala Lumpur: Heinemann Educational Boos (Asia) Ltd., 1974, hlm. 157.
- ⁶⁶ *Ibid.*, hlm. 126.
- ⁶⁷ Hashima Sulaiman, "Perubahan dan Perkembangan", hlm. 59.
- ⁶⁸ A.M. Skinner, *Education Report 1878*. No. 19, S.S. 1879.
- ⁶⁹ *Penyata Pelajaran Negeri-Negeri Selat, 1872*.

- ⁷⁰ *Report of Committee Appointed to Enquire into the System of Vernacular Education in the Colony*, No.4 S.S 1894.
- ⁷¹ Ramlah Adam, *Maktab Melayu Melaka 1900-1922*, Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka, 1991, hlm. 30-31.
- ⁷² Awang Had Salleh, *Pelajaran dan Perguruan di Malaya Zaman British: Dengan Rujukan Khas kepada Sultan Idris Training College*, Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka, 1980, hlm. 43.
- ⁷³ Siti Aisyah Abdullah, "Latihan Dan Perkhidmatan", hlm.154.
- ⁷⁴ Hashima Sulaiman, "Perubahan dan Perkembangan", hlm. 72.
- ⁷⁵ Buyong Adil, "Kenangan Manis di Maktab Perguruan Sultan Idris 1924-1927", dalam Bahagian Pendidikan Guru, *Pendidikan Guru: Terbitan Khas*, Kementerian Pelajaran Malaysia, 29 November 1982, hlm. 22.
- ⁷⁶ CO 576/17, *Federated Malay States, Annual Report for 1917*, Kuala Lumpur, Printed at the FMS Government Printing Office, 1918, hlm. 3.
- ⁷⁷ R. O Winstedt, *Report on Vernacular and Industrial Education in the Netherlands East Indies and the Philippines*, 1917.
- ⁷⁸ Awang Had Salleh, *Pelajaran dan Perguruan*, hlm. 22.
- ⁷⁹ Jawatankuasa Penulisan, *Sejarah Perkembangan Pendidikan Negeri Perak*, Persatuan Sejarah Malaysia Cawangan Perak dengan kerjasama Yayasan Perak, Ipoh: Cipta Printing, 1985, hlm. 46.
- ⁸⁰ Muhd. Yusof Ibrahim, "Pensejarahan Melayu dalam Zaman Pendudukan Jepun 1942-1945", *Jebat*, 24, 1996, hlm.112.
- ⁸¹ Hashima Sulaiman, "Perubahan dan Perkembangan", hlm. 93.
- ⁸² Federation of Malaya, *Report of the Committee on Malaya Education*, Kuala Lumpur: The Government Press, 1951, hlm. 13.
- ⁸³ Federation of Malaya, Central Advisory Committee on Education, *Report on the Barnes Report on Malay Education*, 1951, hlm.5.
- ⁸⁴ Paul Chang Min, "Integrating the Chinese School in to the National Education System of Malaysia: Problem and Prospects", dalam *Seminar Pelajaran Kebangsaan*, Pulau Pinang, 1975, hlm. 8.
- ⁸⁵ Federation of Malaya, Central Advisory Committee on Education, *Report on the Barnes Report on The Fenn-Wu: Report on Chinese Education*, 1951, hlm.8.
- ⁸⁶ *Report of the Special Committee on Education*, Kuala Lumpur; Government Press, 1952.
- ⁸⁷ Federation of Malaya, *Annual Report on Education 1953*, Kuala Lumpur; Government Press, 1954, hlm. 10.
- ⁸⁸ *Education Policy for the Federation of Malaya*, Kuala Lumpur; Government Press, 1952, hlm. 7.
- ⁸⁹ Hashima Sulaiman, "Perubahan dan Perkembangan", hlm. 117.
- ⁹⁰ Ibid, hlm. 118.
- ⁹¹ The Educational Planning and Research Division, *Education in Malaysia*, Kuala Lumpur; Dewan Bahasa dan Pustaka, 1968, hlm. 50.
- ⁹² Khairi Ariffin, "Dasar Kolonial British Terhadap Pendidikan Melayu di Tanah Melayu, 1900-1957", Tesis Ph.D, Universiti Malaya, 2009, hlm. 148.
- ⁹³ Federation of Malaya, *Report of the Education Committee 1956*.
- ⁹⁴ Persekutuan Tanah Melayu, *Penyata Jawatankuasa Penyemak Dasar Pelajaran 1960*, Kuala Lumpur; Cetakan Kerajaan, 1960, hlm. ii.
- ⁹⁵ Persekutuan Tanah Melayu, *Penyata Jawatankuasa Penyemak*, hlm. 59.
- ⁹⁶ Federation of Malaya, *Second Five Year Plan 1961-1965*, Printed by Government Press, 1961, hlm. 45.
- ⁹⁷ Hashima Sulaiman, "Perubahan dan Perkembangan", hlm. 161.
- ⁹⁸ *Penyata Jawatankuasa Perancangan Pelajaran Tinggi*, Kuala Lumpur: Cetakan Kerajaan, 1967, hlm. 1.
- ⁹⁹ Ibid, hlm. 79.
- ¹⁰⁰ KP: BPG 370.71 *Maklumat Mengenai Bahagian Latihan Guru*, Bahagian Latihan Guru, Kementerian Pelajaran Malaysia.
- ¹⁰¹ *Bulletin Pendidikan*, Jilid 4, Bahagian 2, April 1976, hlm. 2.
- ¹⁰² Mohd Ali Ibrahim, "Perubahan dan Pembaharuan dalam Latihan keguruan di Malaysia", *Seminar Penilaian Kurikulum Maktab-Maktab Perguruan Malaysia*, 12-22 Mac 1979, Pulau Pinang, 1982, hlm. 45.
- ¹⁰³ Pusat Perkembangan Kurikulum, *Falsafah Pendidikan Negara*, Kementerian Pelajaran Malaysia, 1988, hlm. 4.
- ¹⁰⁴ *Rancangan Malaysia Keempat, 1981-1985*, Kuala Lumpur: Pencetakan Kerajaan, 1981, hlm. 347.
- ¹⁰⁵ Bahagian Pendidikan Guru, "Matlamat Fungsi dan Tugas-Tugas", dalam *Pendidikan Guru* (Terbitan Khas) 1982, hlm. 107.
- ¹⁰⁶ Hazri Jamil, Nordin Abd Razak, Reena Raju & Abdul Rashid Mohamed. "Teacher Professional Development in Malaysia: Issues and Challenges," *Africa-Asia University Dialogue For Educational Development Network*, 2007, hlm. 90.

- ¹⁰⁷ Institut Pendidikan Guru Malaysia, *The New IPG- Learner Centered University*, Kementerian Pendidikan Malaysia: Kuala Lumpur, 2011, hlm. 3.
- ¹⁰⁸ Ibid.
- ¹⁰⁹ Kementerian Pendidikan Malaysia, *Sejarah IPG*, <http://www.moe.gov.my/index.php/ipgm>, dicapai pada 21 April 2019.
- ¹¹⁰ *The New IPG- Learner Centered University*, Kementerian Pendidikan Malaysia: Kuala Lumpur, 2011, hlm. 3.
- ¹¹¹ Pada 2012, kerajaan mengumumkan bahawa IPG perlu dirombak selepas satu kajian transformasi IPG dilaksanakan. Kajian tersebut dilakukan oleh pakar perunding antarabangsa *Parthenon-Ernst & Young*. Satu pelan tindakan dihasilkan untuk transformasikan IPG dan pelan tersebut diluluskan dalam Mesyuarat Susulan Jemaah Menteri pada September 2015. Bacaan lanjut boleh dirujuk pada *Utusan Online*, 12 Disember 2016.
- ¹¹² *Utusan Online*, 12 Disember 2016, <http://ww1.utusan.com.my/utusan/info>, diakses pada 20 April 2019.
- ¹¹³ *Harian Metro*, 12 Disember 2016.
- ¹¹⁴ Ibid.
- ¹¹⁵ Ahmad Ali Seman, "Pemupukan Patriotisme Melalui Pendidikan Multikultural Dalam Pendidikan Sejarah Di Malaysia", *Jurnal Ilmu-Ilmu Sejarah, Budaya dan Sosial*, vol. 1, no. 2, 2009, <http://ejournal.unri.ac.id/index>, dicapai pada 16 April 2017.
- ¹¹⁶ Kementerian Pendidikan Malaysia, *Standard Guru Malaysia*, Putrajaya, 2009, hlm. 3.
- ¹¹⁷ Kementerian Pendidikan Malaysia, *Dokumen Falsafah Pendidikan Kebangsaan*, Putrajaya, 2001, hlm. 21.
- ¹¹⁸ *Utusan Online*, 23 April 2001, <http://ww1.utusan.com.my/utusan/info>, dicapai pada 24 Mei 2017.